

Наслов

Светска организација за интелектуалну својину - WIPO

26. април - Светски дан интелектуалне својине ИНОВАЦИЈЕ ЗА ЗЕЛЕНУ БУДУЋНОСТ

Сваког 26. априла обележавамо Светски дан интелектуалне својине како би се подсетили улоге коју права интелектуалне својине имају у подстицању иновација и креативности. Ове године, Светски дан интелектуалне својине ставља иновације и права интелектуалне својине која их подржавају у фокус напора за стварање „зелене“ будућности. Зашто? Јер избори које доносимо данас, обликоваће наше сутра. Земља је наш дом и морамо бринути о њој.

Стварање пута ка зеленој будућности је императив модерног доба. Сви ми заједно треба да дамо одговоре том изазову и свако од нас треба да да допринос у његовом стварању. Пред нама су сложени задаци, али као што је познати природњак Дејвид Атенбороу рекао, „као врста, ми смо експерти за решавање проблема“. Имамо колективну мудрост, домишљатост и креативност да смислимо нове, ефикасније начине за обликовање наше животне средине са нижим садржајем штетних гасова. За нас и будућа поколења, морамо да делујемо одмах!

Кампања слави проналазаче и креативце широм света који се залажу за зелену будућност,

развијају „чистије“ алтернативе технологијама заснованим на фосилним горивима, одрживи систем производње хране и управљања природним ресурсима, а користе систем интелектуалне својине да подрже своје напоре.

Уравнотежени и снажан систем интелектуалне својине може подржати зелену економију која ради за одрживост животне средине. Патентни систем подстиче иновације и развој еколошки прихватљивих технологија које нам омогућавају борбу са климатским променама. Креативност у развоју производа и права на дизајн омогућавају дизајнерима да уложе своје време и талент у стварање корисних, атрактивних и еколошки прихватљивих

производа за потрошаче. Заштићени знакови – жигови, подржавају раст предузећа изграђених на принципима одрживости животне средине. Ознаке географског порекла подстичу одрживо коришћење природних ресурса, а кроз права оплеменивача биљака промовише се развој отпорнијих култура као подршка глобалној сигурности хране. Креативна индустрија, која кроз систем заштите ауторских права обезбеђује ауторима средства за живот од свог рада, може играти кључну улогу у стварању визије зелене будућности.

Као што је Ајнштајн једном рекао, не можемо радити исту ствар више пута а очекивати другачије резултате. Ако желимо другачије резултате, морамо бити иновативни у својим приступима, размишљању и у пословним моделима.

Наша посвећеност, избор који доносимо сваки дан, производи које купујемо, истраживања која финансирамо, компаније које подржавамо и политике и закони које развијамо, одређиваће колико ће наша будућност бити зелена. Са иновативним размишљањем и стратешким коришћењем права интелектуалне својине, одрживост може бити на дохват руке.

Више о теми Светског дана интелектуалне својине: <https://www.wipo.int/ip-outreach/en/ipday/>. ДЗШ ■

Завод за интелектуалну својину Републике Србије

IN MEMORIAM - Благота Жарковић (1937-2020)

Благота Жарковић, дугогодишњи директор Завода за интелектуалну својину, преминуо је 2. фебруара 2020. године. Свој радни век у Заводу за интелектуалну својину отпочео је 1975. године, када је постављен на место заменика директора. Од октобра 1984. године до јуна 2003. године, са прекидом од две године, обављао је функцију директора Завода.

Његов визионарски дух и огромна радна енергија, као и поверење које је гајио према својим сарадницима оставили су трајан печат и у каснијем раду његових наследника и запослених у Заводу.

Памтићемо га као великог реформатора система интелектуалне својине у Југославији. На његову иницијативу, Законом о изменама и допунама Закона о заштити проналазача, техничких унапређења и знакова разликовања из 1990. године, извршене су радикалне измене патентног система Југославије – уведена је јака патентна заштита и укинута поглавље о самоуправном начину уређивања овог права.

Усвојени су 1995. године нови закони и у другим областима интелектуалне својине. Под његовим руководством, Завод је 1992. године проширио поље свога деловања и на ауторско право и сродна права.

Током мандата Благоте Жарковића, Југославија је ратификовала 10 од укупно 24 међународне конвенције из области интелектуалне својине које су настале под окриљем Светске организације за интелектуалну својину.

У време његовог руковођења Завод је тесно сарађивао са Музејом Николе Тесле када су обрађени патенти Николе Тесле, на чему је предано радила група патентних инжењера Завода. Иницирао је заједничка издања Завода и Музеја Николе Тесле: „Каталог Теслиних патената“ из 1987, „Дневник из Стразбура“ из 2002, и „Белешке из Едисонове фабрике машина“ из 2003. године. Био је и главни уредник издања Завода: „Конвенција о Европском патенту“, из 1988. године, студије „Корисни модел“

др Слободана Марковића и „Правна заштита славних жигова“ др Божина Влашкивића, обе из 1992. године, Заштита индустријске својине у Југославији из 2001. године, и многих других.

25. фебруара у Заводу је одржана комеморација којој су присуствовали чланови породице, пријатељи и колеге господина Жарковића. О његовом лику и делу говорили су његови блиски сарадници из Завода, уважени професори са Правног и Филолошког факултета Универзитета у Београду, и председник Управног одбора Савеза проналазача Војводине.

Приредила: Бранка Тотић, помоћник директора ■

Марија Зељић, директор маркетинга
Млекара Круна д.о.о.

Млекара Круна поручује да „Млекар стиже сваког дана“

Млекара Круна је нова домаћа млекара, лоцирана у Срцу Шумадије и Поморавља у Великој Плани. Идеја за оснивање и име млекуаре долази из породичне фирме Круна Комерц д.о.о, која се већ тридесет година успешно бави трговином млека и млечних производа. Како у свом саставу има преко двадесет продајних објеката, у жељи да прошири своје пословање, долази на идеју да се изгради млекуара. С обзиром да је објекат прављен као гринфилд инвестиција, од самог почетка водило се рачуна да у производни процес буду имплементирани највиши стандарди. У складу са праксом која испуњава еколошке стандарде, део амбалаже која ће се користити за паковање је биоразградива амбалажа. Млекуара Круна има имплементиран стандард за управљање безбедношћу хране свих учесника у ланцу производње у складу са стандардом ISO 22000. Поседује две савремене лабораторије, хемијску и микробиолошку, за контролу квалитета сировине, готових производа, као и репроматеријала. Откуп млека врши се на територији Шумадије и Поморавља. Прикупљено млеко се чува у лактофризима и на тај начин се чува његов квалитет. Од прикупљене сировине високог квалитета, добија се свеж и квалитетан финални производ.

На самом почетку пословања, имали смо веома одговоран задатак, да осмислимо добар назив за млекуару и носећи бренд за производе. Водили смо се тиме да добри визуали привлаче пажњу, али је права уметност упакovati традиционалан производ у квалитетно дизајнирану амбалажу, која носи снажну поруку. Креирање бренда и самог садржаја постаје важно у свим сегментима продаје и маркетинга. Као компанија настојимо да обезбедимо квалитет, нешто што ће се истицати и оно што је најважније, нешто што ће трајати, а то је наш циљ.

Настављајући традицију из времена када су млекуари развозили млеко од врата до врата, свакодневно бринемо да оно и данас буде здраво укусно и свеже. Лого са слоганом „Млекар стиже сваког дана“ шаље поруку потрошачима да су наши производи свежи, да свакодневно стижу до купаца. Бренд „Млекар“ има за циљ да представи модеран дизајн, али производња задржава традиционалну технологију обраде млека и производње млечних производа.

Први сусрет са Заводом за интелектуалну својину био је када смо као фирма препознали значај заштите интелектуалне својине и самим тим донели одлуку да заштитимо жигом логотипе „Круна млекуара“ и „Млекар стиже сваког дана“.

круна
МЛЕКАРА

Размишљајући о дистинктивности одређених знакова и појмова, долазили смо до различитих размишљања и закључака. Дијагностиком интелектуалне својине, која нам је пружена од стране Завода за интелектуалну својину, идентификовали смо релевантна права и предузели кораке у заштити наша основна два жига. Након стицања права на коришћење већ поменути два жига, поднели смо захтев и за заштиту трећег жига, за пробиотски јогурт, који је у поступку.

Утицај саме дијагностике која нам је пружена од стране стручњака Завода, у многоме је обогатила наше пословање. Кроз стандардизацију одређених правила понашања према интелектуалној својини, сигурни смо да ће у свим нашим развојним плановима за будућност бити укључена интелектуална својина, као саставни део пословања. Поред тога, циљ наше компаније је да едукујемо запослене у тој области, нарочито о значају и поштовању интелектуалне својине. ■

Катарина Милетић, истраживач (докторант)
Физички факултет Универзитета у Београду

Иновација са Физичког факултета

У оквиру пројекта метролошке лабораторије за еталонирање на Физичком факултету у Београду, истраживачки тим кога чине проф. др Иван Белча, декан Физичког факултета, проф. др Бећко Касалица, ред. проф. Физичког факултета, др Илија Брчески, ван. проф. Хемијског факултета и члан Европске академије наука и уметности – ЕАНУ, др Дејан Јеремић, научни сарадник Хемијског факултета, Катарина Милетић и Милош Мошић, истраживачи Физичког факултета, носиоци су иновације која се односи на брз и једноставан поступак за одређивање присуства живе у расветним телима.

Постојећи поступци којима се врши одређивање присуства живе укључују ломљење расветног тела и екстракцију живе одређеном инструменталном техником, при чему процедура мерења траје прилично дуго. Извођењем нашег поступка не постоје негативне последице по животну средину и по здравље људи који су изложени могућем дејству пара живе. Поступак је бесконтактан и траје свега неколико секунди, а практична примена је неограничена и не зависи од типа или облика светлећег тела. Нове законске регулативе, како у ЕУ тако и код нас, налажу одређивање присуства живе у расветним

телима ознака F, F21L, H01J тако да је у питању пројекат од изузетног значаја како по здравље људи тако и за очување животне средине.

После спроведене дијагностике интелектуалне својине од стране Завода за интелектуалну својину одлучили смо да поднесемо пријаву за заштиту проналазку патентом а касније и међународну заштиту проналазку, а све у циљу комерцијализације оваког решења.

Након анализе свих могућности уз коришћење препорука из услуге дијагностике Завода, предвиђамо интересовање интернационалних компанија са којима бисмо вршили преговоре око евентуалне комерцијализације. Због професионалног односа Завода према проналазачима, који је подразумевао један вид едукације истраживачког тима, у припреми је материјал за будуће патенте, а израда једне такве пријаве већ је у току. ■

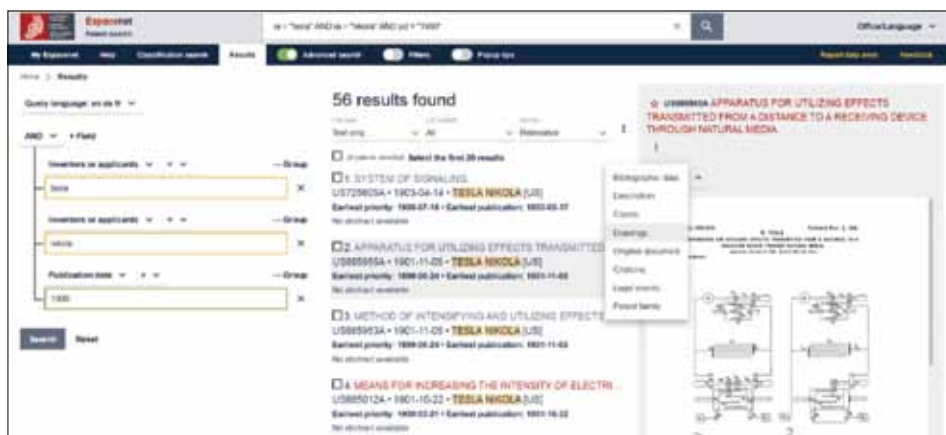
Јелена Тешић, патентни испитивач у Одељењу за хемију и хемијску технологију
Завод за интелектуалну својину Републике Србије

Нова Espacenet база Европског завода за патенте

Espacenet је највећа светска, слободно доступна збирка објављених патентних пријава и патената, са документима из преко 100 земаља света, која постоји од 1998. године. Европски патентни завод (European Patent Office) је 19. новембра 2019. званично пустио у рад нову верзију Espacenet базе за претраживање патентних информација која, осим новог, интуитивног интерфејса, има и неколико функционалних новина.

Паметно претраживање је увек доступно на врху странице и може се преко њега отпочети претрага укупцањем кључних речи, класа, броја документа, имена, итд. Кључне речи се лако налазе у тексту, а текст изабраног документа може се превести на енглески и друге језике. Преузимање целог објављеног документа могуће је преко поља „три тачкице“ у десном горњем углу документа. Као и у старом Espacenet-у, у опцији „Classification search“ се може пронаћи значење одређене класе или извршити претраживање на основу изабране класе.

Напредно претраживање (Advanced search) омогућава постављање комплексних упита комбиновањем великог броја критеријума као што су: текстуална поља (претраживање у наслову, у апстракт, у опису, у патентним захтевима, у наслову или апстракт, у наслову, апстракт или патентним

захтевима, или у свим текстуалним пољима), поља са именима (проналазачи, подносиоци, проналазачи или подносиоци), датум објаве, поља са бројевима (број приоритетног документа, број објаве, број пријаве, сви бројеви), поља са међународном или кооперативном класом патената или поље са цитираним документом.

Нова Филтер алатка омогућава филтрирање резултата претраге на основу различитих критеријума као што су: земља, односно завод који је објавио документ, језик објаве, датум објаве, затим приоритетни датум (графички прикази), класа у којој је документ класификован, имена подносиоца или проналазача или земаља из којих долазе.

Листа резултата претраге у новом Espacenet-у има више података и прегледнија је за коришћење, а уз

листу резултата, у зависности од величине екрана, може се вршити и прегледање различитих делова пронађеног документа истовремено.

„Респонсивни“ дизајн омогућава коришћење свих функција и на мањим уређајима као што су паметни телефони или таблети, али је приказ опција на њима прилагођен величини екрана.

Наведене и друге бројне „state-of-the-art“ функционалности нове Espacenet верзије омогућавају брже и лакше проналажење патентних докумената, као и њихову анализу, ради сазнавања важних техничких информација које се у њима налазе.

Приступ Espacenet бази: <https://worldwide.espacenet.com/>

Завод за интелектуалну својину Републике Србије

Нове одредбе у Закону о жиговима

Нови Закон о жиговима (ЗОЖ), усклађен са ЕУ Директивама 2015/2436/EU, 2004/48/E3 и Законом о општем управном поступку, ступио је на снагу 1. фебруара 2020. Нека од законских решења дата су у наставку.

Разлози за одбијање заштите жигом по принципу негативне еnumerације у новом закону су подељени у две врсте разлога, у апсолутне разлоге набројане у чл. 5 и у релативне разлоге прописане у чл. 6, који се испитују по службеној дужности, али сада могу бити и предмет приговора уложеног од стране носиоца ранијег права након објаве пријаве.

Кроз одредбу чл. 33 уводи се институт објаве пријаве жига у службеном гласилу Завода, како би се омогућило овлашћеним лицима да доставе приговор Заводу на пријаву жига. Предмет објаве је уредна пријава жига или делимично одбијена пријава, код које Завод није нашао да постоје сметње за регистрацију прописане чл. 4 – 6.

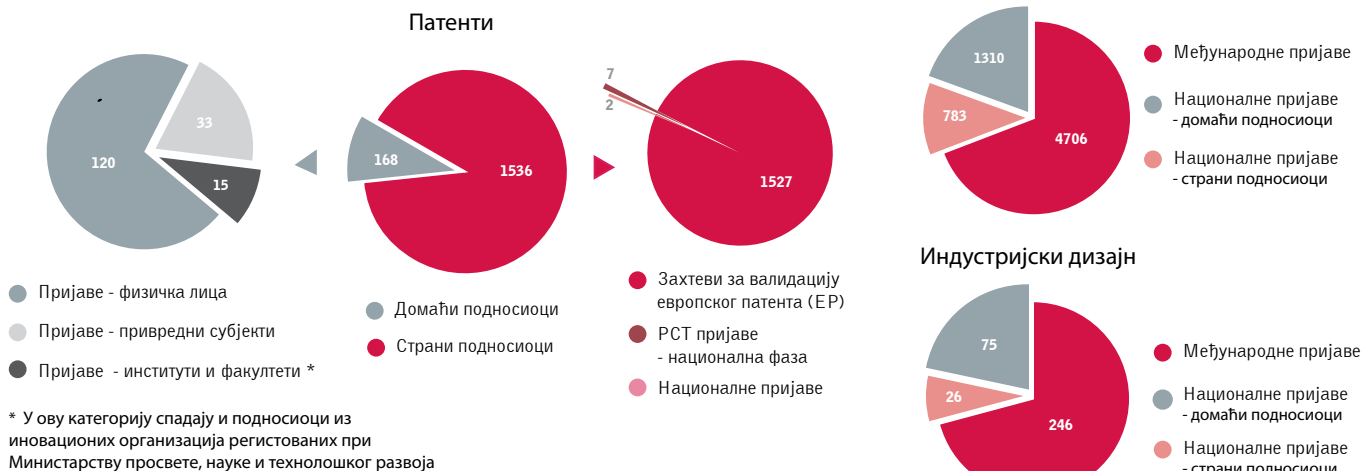
Битну новину представљају одредбе чл. 34 – 37 ЗОЖ којима се прописује подношење приговора пријави жига. Суштина приговора огледа се у томе да Завод омогућава овлашћеним лицима да у року од три месеца од датума објаве пријаве жига поднесу приговор заснован на разлозима за одбијање из чл. 6 и чл. 7 ЗОЖ у односу на део или на све робе или услуге из пријаве. Право на приговор дато је и привредном друштву које је уписано у регистар пре датума подношења пријаве или датума приоритета жига на који се подноси приговор, уколико је назив привредног друштва или његов битан део, истоветан или сличан знаку из пријаве. У овом случају, робе или услуге које су предмет делатности привредног друштва морају бити истоветне или сличне онима из пријаве жига, и користе се у промету, осим ако

је подносилац пријаве у тренутку подношења имао привредно друштво са истоветним или сличним називом. У чл. 38 прописује се поступање Завода након што се утврди да нема сметњи за признање жига, под условом да приговор није поднет или је поступак по приговору окончан. Значајна је измена и да се уводи тужба против коначних одлука Завода у првом степену у чл. 9, тј. да се против њих може покренути управни спор, уместо подношења жалбе на одлуку у првом степену поступка за заштиту жигом.

Члан 53 садржи битну измену јер се досадашњи принцип „националног исцрпљења права“ замењује принципом „светског исцрпљења права“. Према важећој одредби, носилац жига нема право да забрани коришћење жига у вези са робом „коју је било где у свету“ ставио у промет носилац жига или лице које је он овластио.

У поглављу „Грађанскоправна заштита“, у чл. 92, унета је одредба да се тужба због повреде права може поднети и против лица чије су услуге коришћене приликом повреде права. У чл. 93, поред рока за покретање тужбе у року од 3 године од сазнања за повреду и учиниоца, а најкасније 5 година од учињене повреде, додаје се одредба „или од дана последње учињене повреде када се повреда врши континуирано“.

Пријаве права интелектуалне својине у 2019. години

У 2019. поднете су и 82 пријаве малих патената од којих је 79 пријава домаћих пријавилаца, и 13 захтева за признање сертификата о додатној заштити за лекове. Домаћи пријавиоци поднели су и 32 пријаве за међународну заштиту патента путем РСТ система, 173 пријаве за међународну заштиту жига путем Мадридског система и 11 пријава за међународну заштиту дизајна путем Хашког система. У 2019. години, удео електронски поднетих пријава за признање права индустријске својине износио је 49,63%. У току протекле године поднете су четири пријаве за регистровање ознака географског порекла и три пријаве за признање статуса овлашћеног корисника. Поднето је 386 пријава Заводу за уношење у евиденцију и депоновање ауторских дела и предмета сродних права. Детаљнију статистику можете погледати у Годишњем извештају за 2019. годину на вебсајту Завода за интелектуалну својину.

Новости

САСТАНАК КООРДИНАЦИОНОГ ТЕЛА

19. фебруара 2020. године одржан је састанак чланова Координационог тела за ефикасну заштиту права интелектуалне својине у Републици Србији и представника Данске међуресорне мреже за борбу против повреда права интелектуалне својине, уз учешће страних експерата. Састанак је организован уз подршку Твининг пројекта ЕУ „Заштита и спровођење права интелектуалне својине“. Скуп је својим присуством увеличао господин Андерс Кристијан Хогард, амбасадор Данске у Србији, који је говорио о односима Данске и Србије у контексту приступања Европској унији. Чланови Координационог тела имали су прилику да се упознају са најбољом европском праксом у вези са координацијом спровођења права интелектуалне својине, коју су изложили представници Управе царина Данске, белгијске полиције и румунског јавног тужилаштва. Учесници су дискутовали о очекивањима и изазовима у вези координације између институција за спровођење права интелектуалне својине.

УМАЊЕЊЕ ТАКСЕ ЗА ЕЛЕКТРОНСКО ПОДНОШЕЊЕ

Према изменама и допунама Закона о републичким административним таксама од 6. децембра 2019. године, умањују се таксе за подношење пријава за заштиту права индустријске својине електронским путем. Прописане таксе за покретање поступка умањују се за 50% за подношење захтева за признање патента и малог патента, а за подношење захтева за признање жига и индустријског дизајна за 25% коришћењем апликације „Е-пријава“ на сајту Завода. Подносиоци могу да добију информацију о износу таксе за наведена права интелектуалне својине кроз „Калкулатор таксе за пријаву“ где се може видети и уштеда која се остварује коришћењем могућности подношења електронским путем.

Калкулатор таксе за пријаву

ДВА СЕМИНАРА ЕПО АКАДЕМИЈЕ У ЗАВОДУ

По први пут од приступања Србије Европској патентној организацији, у Заводу за интелектуалну својину Србије одржана су два семинара у оквиру ЕПО Академије за патентне испитиваче из 18 земаља чланица ЕПО или земаља проширења. Семинаре су отворили директор Завода, Владимир Марић, и један од руководиоца ЕПО Академије, Антоан Рети. Први семинар, одржан 10-12. фебруара, био је посвећен поступцима Европског завода за patente по питањима откривања, јасноће и јединства проналаска у патентним пријавама, док је други семинар који је одржан 12-14. фебруара, био посвећен испитивању новости и инвентивног нивоа. Семинар су изводили испитивачи из Европског патентног завода а представљена је и пракса од стране стручњака Завода као и од стране истраживача из Србије у погледу искустава у поступку заштите патента.

